

Aanwijzingsbesluit Controle Subsidies vanaf € 50.000 (versie januari 2013)

Aanwijzing voor de verantwoording en de controle subsidies vanaf € 50.000,--

I. Aanleiding

Met ingang van 1 januari 2012 is de Algemene subsidieverordening 2012 (Asv) en het nieuwe subsidiebeleid van de gemeente Wageningen in werking getreden.

In artikel 3.3 lid 2 van de Asv is voor de subsidieontvanger die een aanvraag voor de subsidievaststelling vanaf € 50.000,- indient de verplichting opgenomen om een aantal gegevens te overleggen. Het gaat om de gegevens als genoemd in de artikelen 4:75 tot en met 4:80 Algemene wet bestuursrecht (Awb). Het betreft in ieder geval een activiteitenverslag en een financieel verslag, oftewel de financiële verantwoording van de subsidie. De subsidieontvanger dient daarbij aan een accountant opdracht te geven om het financiële verslag te onderzoeken. Dit onderzoek houdt in dat wordt vastgesteld of het financiële verslag voldoet aan de bij of krachtens de wet gestelde voorschriften en of het activiteitenverslag, voor zover de accountant dat verslag kan beoordelen, met het financiële verslag verenigbaar is. Op grond van artikel 4:79 lid 1 Awb strekt de opdracht aan de accountant tevens tot onderzoek van de naleving van aan de subsidie verbonden verplichtingen. In dat geval gaat de opdracht van de subsidieontvanger aan de accountant vergezeld van een aanwijzing over de reikwijdte en intensiteit over de controle. Dit is de aanleiding voor het vaststellen van onderliggende aanwijzing.

De aanwijzing is bedoeld om:

1. de gesubsidieerde instellingen op de hoogte te stellen over de inhoud van de accountantscontrole;
2. de accountants te informeren over de reikwijdte en intensiteit van hun accountantscontrole.

De aanwijzing maakt met ingang van het subsidiejaar 2013 (dus voor de eerste maal t.b.v. de vaststelling van de per 2013 verleende subsidies) onderdeel uit van de verplichtingen zoals opgenomen in de beschikking tot subsidieverlening. De aanwijzing geldt **zowel voor eenmalige als jaarlijkse** subsidies vanaf 50.000,--.

Standaard wordt er van de accountant verwacht dat er een financiële controle plaatsvindt. Daarnaast bestaat er de mogelijkheid dat de instelling in de verleningsbeschikking de opdracht krijgt in de accountantscontrole **de juistheid van het activiteitenverslag te laten beoordelen**. Dit wordt het Rapport van feitelijke bevindingen genoemd. Onder **V. Controleverklaring**, b. Rapport van feitelijke bevindingen staat aangegeven wat de aandachtspunten zijn indien via de beschikking aan de instelling is opgelegd dat de juistheid van het activiteitenverslag beoordeeld dient te worden.

II. Reikwijdte en intensiteit van de accountantscontrole

Deze aanwijzing dient mede om de reikwijdte en intensiteit van de accountantscontrole nader aan te geven. Deze aanwijzing beoogt niet een aanpak voor de accountantscontrole voor te schrijven en kan dan ook niet worden beschouwd als een werkprogramma. De accountant zal zich bij zijn controle dienen te baseren op een

(risico)analyse van de administratieve organisatie en interne controle van de te controleren gesubsidieerde instelling en op basis daarvan dienen te komen tot een optimale afweging van de in te zetten controlemiddelen. De aanwijzing dient bij de bepaling van de controlemaatregelen en de daarmee verband houdende controlemiddelen in aanmerking te worden genomen.

Deze aanwijzing geldt ook voor de naleving van de subsidieverplichtingen, zoals vermeld in de beschikking tot subsidieverlening van de instelling.

III. Activiteiten en gewenste resultaten

De te realiseren activiteiten zijn in principe verbonden aan door het college/gemeenteraad vastgestelde doelstellingen en daaraan gekoppelde gewenste resultaten. **Bij de vaststelling van de subsidie na afloop** van een subsidietijdvak gaat het college na of de in de beschikking tot subsidieverlening bepaalde activiteiten zijn gerealiseerd en of dat gevolgen heeft voor de vaststelling van de subsidie. De verantwoording zal dus zodanig dienen te zijn, dat de controle en vaststelling op een doeltreffende manier kan plaatsvinden. Uit de door de gesubsidieerde instellingen in te dienen bescheiden t.b.v. de subsidievaststelling moet blijken dat de subsidiegelden aan de afgesproken activiteiten zijn besteed. De noodzakelijke controleverklaring dient als controlemiddel. Indien in de beschikking is opgenomen, dat er naast de financiële controle ook een controle op de gerealiseerde activiteiten plaats dient te vinden, dient het activiteitenverslag daarop ook beoordeeld te worden (zie hetgeen onder het rapport van feitelijke bevindingen staat opgenomen).

IV. Data en wijze van indiening verantwoordingsinformatie

Alle instellingen dienen hun verantwoording tijdig, d.w.z. binnen de in de beschikking genoemde datum in te dienen. Conform de Asv is dit:

- a. bij een eenmalige subsidie, uiterlijk 13 weken na het verricht zijn van de activiteiten;
- b. bij een jaarlijks verstrekte subsidie, uiterlijk vóór 1 mei in het jaar na afloop van het kalenderjaar, dan wel 4 maanden na het subsidietijdvak, waarvoor de subsidie is verleend.

De verantwoording omvat:

- a) een activiteitenverslag waaruit blijkt of de activiteiten zijn uitgevoerd (art. 4:75 Awb);
- b) een financieel verslag, betreffende:
 - b.1. een jaarrekening met een overzicht van de activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten (art. 4:75 Awb);
 - b.2. een balans naar de toestand aan het einde van het afgelopen subsidiejaar met een toelichting daarop;
 - b.3. een controleverklaring (art. 4:78 Awb);

Ad a) Activiteitenverslag

Niet alleen legt de gesubsidieerde instelling verantwoording af over de financiën, maar ook over de **gerealiseerde activiteiten**. Daarvoor dient het inhoudelijke activiteitenverslag, waarin het bestuur van de gesubsidieerde instelling uiteenzet wat er in het afgelopen jaar is bereikt in relatie tot de door de gemeente vastgestelde gewenste resultaten. Duidelijk dient te zijn in hoeverre de door de gemeente gesubsidieerde activiteiten zijn gerealiseerd, wat de oorzaken zijn van eventuele afwijkingen en welke conclusies de instelling daaraan verbindt.

Ad b) Financieel verslag

b.1. Jaarrekening

Voor de beoordeling van de financiële positie van de gesubsidieerde instelling dient het college te beschikken over de **jaarrekening** van de gesubsidieerde instelling, ook als slechts een deel van de activiteiten en/of prestaties wordt gesubsidieerd door de gemeente Wageningen.

De **indeling van de staat van baten en lasten** omvat drie kolommen: **jaarrekening vorig verslagjaar**, **begroting verslagjaar** en **jaarrekening verslagjaar**. De begroting voor het verslagjaar is de begroting, die als basis voor de subsidieverlening heeft gediend.

Wanneer via de subsidiebeschikking aan de instelling is opgelegd dat de gesubsidieerde instelling gebruik moet maken van een **kostenverdeelstaat** voor de toerekening van lasten en baten aan verschillende activiteiten en/of prestaties, vormt deze een onderdeel van de staat van baten en lasten. De verleende **subsidiebedragen** dienen duidelijk herkenbaar in de jaarrekening te worden verantwoord.

Wanneer de jaarrekening met een **voordelig of nadelig saldo** sluit, dient uit de jaarrekening duidelijk te zijn wat er met het positieve saldo gebeurt of hoe het nadelige saldo zal worden gedekt.

De toelichting op de jaarrekening bevat een sluitende **cijfermatige analyse** van de financiële resultaten over het verslagjaar ten opzichte van de bij de aanvraag ingediende begroting. Analyse betekent, dat niet alleen de verschillen worden vermeld, maar ook de oorzaken en eventuele gevolgen daarvan.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (bestemmingsreserves en egalisereserve) worden afzonderlijk opgenomen en toegelicht. Duidelijk dient te zijn of het voor- of nadelige exploitatiesaldo vóór of na toevoegingen en onttrekkingen aan reserves is bepaald.

b.2. Balans

De **indeling** van de balans is in principe gelijk aan die van het voorafgaande jaar. Een eventuele verandering gaat vergezeld van een duidelijke motivering en cijfermatige analyse van de verschillen. De balans verschaft inzicht in het **eigen vermogen** en eventuele **reserves en voorzieningen** en plannen tot aanwending daarvan. Af- en toenames in het verslagjaar worden toegelicht. Een **negatieve reserve** wordt apart toegelicht met een prognose hoe en binnen welke termijn deze ongedaan wordt gemaakt.

In artikel 1.10 van de Asv is o.a. de verplichting opgenomen dat er voor het **vormen of wijzigen van de doelstelling van de reserves** de toestemming vereist is van het college nodig (artikel 4:71, lid 1, onder g Awb: "voor het vormen van fondsen en reserveringen behoeft de subsidieontvanger de toestemming van het bestuursorgaan"). Deze bevoegdheid is gemandateerd aan de medewerker, die bevoegd is om in naam van het college de subsidie vast te stellen. Bij de vaststelling van de subsidie wordt de jaarrekening (inclusief balans) en de daarin opgenomen fondsen en reserves beoordeeld.

Eventuele opmerkingen over de aanwezige fondsen en reserves zullen in de vaststellingsbeschikking worden opgenomen.

Het vormen van fondsen en reserves uit de verleende subsidie wordt niet getolereerd bij de verlening en vaststelling van eenmalige subsidies.

Bij de **bestemmingsreserves** (reserve ter dekking van een vooraf vastgestelde bestemming, passend binnen de doelstelling van de instelling) behoort een bestedingsplan, waarin onder vermelding van de naam, het doel, de omvang, de toevoegingen en/of onttrekkingen en het gewenste bestedingsjaar van de reserve staan opgenomen.

Over de **egalisereserve** (een reserve waarvan, ten gunste onderscheidenlijk ten laste, het verschil tussen de vastgestelde subsidie en de werkelijke kosten van de activiteiten waarvoor subsidie werd verleend komt) bepaalt de Asv niet dat het college een instelling kan verplichten een egalisereserve te vormen. Wel kan de hoogte van de egalisereserve, uit het oogpunt van een gezonde bedrijfsvoering, onderwerp van bespreking zijn bij het maken van de subsidieafspraken. Na evenredigheid van de mate waarin de subsidieverlening aan de egalisereserve heeft bijgedragen is de instelling verplicht de egalisereserve terug te betalen aan de gemeente als de gesubsidieerde activiteiten en/of prestaties worden beëindigd, de subsidie wordt ingetrokken of beëindigd of indien de instelling wordt ontbonden (artikel 4:41, lid 2 Awb).

b.3. Controleverklaring

De gesubsidieerde instelling is verplicht bij subsidies vanaf € 50.000 een controleopdracht te verstrekken aan een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, resulterend in een controleverklaring. De controle richt zich op de getrouwheid en rechtmatigheid (in overeenstemming met de Asv en de verleningsbeschikking) van de verantwoordingsinformatie.

Een accountant kan vier soorten verklaringen afgeven, afhankelijk van de geconstateerde onjuistheden in de verantwoording/besteding of onzekerheden in de controle, gemeten in procenten van het totaal van de baten (zie verder onder V. Controleverklaring):

- a) de **goedkeurende** verklaring (de jaarrekening is goed);
- b) de verklaring met **beperking** (de jaarrekening bevat nog onjuistheden van materieel belang en/of er blijven nog onzekerheden van materieel belang);
- c) de verklaring van **oordeelonthouding** (de jaarrekening is op bepaalde punten goed, maar er blijven onzekerheden in de controle die de getrouwheid wezenlijk kunnen aantasten);
- d) de **afkeurende** verklaring (de jaarrekening is fout als gevolg van onjuistheden, die de getrouwheid wezenlijk aantasten).

V. Controleverklaring

a. De accountant rapporteert over de uitkomst van de controle in een controleverklaring. Voor de strekking van de controleverklaring, goedkeurend, met beperking, oordeelonthouding of afkeurend zijn de volgende toleranties bepalend:

	Onjuistheden in de verantwoording			Onzekerheden in de controle		
	Goedkeuring	Beperking	Afkeuring	Goedkeuring	Beperking	Oordeelonthouding
Uitkomst van de controle in % van de verleende subsidie	≤ 1	> 1 en < 3	> 3	≤ 3	> 3 en < 10	> 10

Het is de bedoeling dat alle geconstateerde **onjuistheden** die herstelbaar zijn, worden gecorrigeerd. Dat geldt ook voor onjuistheden waarbij de tolerantiegrens niet wordt overschreden. De niet herstelde onjuistheden wegen mee in de oordeelsvorming over de getrouwheid en rechtmatigheid van de verantwoording.

Bij het opstellen van de controleverklaring dient gebruik gemaakt te worden van binnen NIVRA en NOvAA van toepassing zijnde standaardteksten.

Naast het oordeel over de financiële verantwoording vermeldt de accountant in een toelichtende paragraaf, of in een afzonderlijk verslag, alle bevindingen uit de controle, die voor de vaststelling van de subsidie door de gemeente van belang kunnen zijn. Dit geldt ook voor bevindingen die geen invloed hebben op de getrouwheid en rechtmatigheid.

Wanneer een accountant geen goedkeurende verklaring afgeeft bij de verantwoording kan dit afhankelijk van de situatie tot maatregelen leiden, variërend van aanvullende subsidieverplichtingen die tot een financieel stabielere situatie zouden kunnen leiden, tot stopzetting van de subsidie.

b. Rapport van feitelijke bevindingen.

Indien via de beschikking aan de instelling de controle op de juistheid van het activiteitenverslag is opgelegd gelden de onderstaande aandachtspunten voor de accountant.

Als de subsidievaststelling plaatsvindt op basis van gerealiseerde activiteiten is in de subsidiebeschikking opgenomen dat de accountant zijn bevindingen ten aanzien van de verantwoording van deze activiteiten dient te rapporteren in een Rapport van feitelijke bevindingen.

De niet-financiële informatie dient te voldoen aan de onderstaande eisen. De informatie is:

- Op een ordelijke en controleerbare wijze tot stand gekomen:
 - de verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het proces zijn duidelijk vastgelegd
 - het totstandkomingproces is achteraf reconstrueerbaar;

- de niet-financiële informatie die als uitkomst van het proces wordt opgeleverd stemt overeen met de niet-financiële informatie zoals in het Activiteitenverslag is opgenomen
- niet strijdig met de financiële informatie in de verantwoording

Ordelijk wil zeggen opgezet in overeenstemming met de in de administratieve organisatie en interne controle vastgelegde procedures en functionerend in overeenstemming daarmee. Controleerbaar wil zeggen dat de beschikbare informatie de accountant van een organisatie in staat stelt om de administratieve verwerking hiervan te beoordelen en op werking te toetsen.

Het onderzoek naar de niet-financiële informatie door de accountant omvat de volgende werkzaamheden:

- het vaststellen dat is uitgegaan van de definities van activiteiten met daarbij behorende criteria zoals die zijn opgenomen in de subsidiebeschikking
- het beoordelen van de opzet en bestaan van de informatieverzameling en verwerking van de niet-financiële informatie voor zover relevant voor de ordelijke en controleerbare totstandkoming hiervan
- op basis van deelwaarnemingen toetsen of deze maatregelen daadwerkelijk in de praktijk zijn gebracht; het behoort niet tot de taak van de accountant om de niet-financiële informatie opnieuw te meten en te onderzoeken, omdat daarmee ook een uitspraak zou worden gedaan over de uitkomsten van het proces; het beoordelen van deze uitkomsten vormt geen onderdeel van de taak van de accountant
- het vaststellen dat de verantwoorde activiteiten in het Activiteitenverslag overeenkomen met de bronregistratie
- de accountant meldt de uitkomsten van zijn onderzoek in een Rapport van feitelijke bevindingen.

VI. Verrekening

Na ontvangst van de jaarstukken wordt de subsidie vastgesteld. Het verschil tussen de betaalde voorschotten (subsidieverlening) en de subsidievaststelling wordt uitbetaald of teruggevorderd.

VII Citeerartikel

Deze aanwijzing kan aangehaald worden als: "Aanwijzing Controle Subsidies vanaf €50.000 ."

VIII Inwerkingtreding

De Aanwijzing treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2013.

XI Opmerkingen en vragen

Eventuele opmerkingen of suggesties voor verbetering van deze aanwijzing kunt u zenden naar kwaliteitsmedewerkers van het team Financiën van de gemeente Wageningen.

Voor specifieke vragen over de subsidie kunt u terecht bij uw vaste contactpersoon van de gemeente Wageningen.

Deze Aanwijzing is vastgesteld door het college op 19 maart 2013.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wageningen,

de secretaris,

de burgemeester,

De Aanwijzing zal voor de eerste maal bij de verleningbeschikking 2013 worden meegezonden (of nagezonden als de verleningsbeschikking al is toegezonden) aan alle instellingen, die € 50.000,-- of meer subsidie ontvangen en wordt bekendgemaakt in De Stad Wageningen, en op de website.